

Quotidiana Christiani Militis Tessera

Stanyhurst, Guillaume

Coloniæ Agrippinæ, 1682

4. Dies Martii. Non qui parum habet, sed qui plus cupit, paupers est.
Senec. epist. 10.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55659](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55659)

168 *Christiani Militis* Martius.
diuivis, lenimentum emendices, quod ab ultimo fi-
ne sperare non audeas, quia vel illi deesse, vel in alio
esse cumulatius arbitreris. At qui vel ipsa morte Sa-
cramentum, nescio cui, dictum, obstinavit animo.
tueri C. Menius Augusti centurio. Cum enim Anto-
niano bello improvisis hostium insidiis circumven-
tus, & ad Antonium Alexandriam productus, roga-
retur, quidnam de eo statui deberet. Jugulari me, in-
quit! jube: quia nec salutis beneficio, nec mortis sup-
plicio adduci possum, ut aut Caesaris miles esse desi-
nam, aut tuus esse incipiam. Et tu minimo periculo,
vel dolore, vel molestia, Dei miles esse desines? inci-
pies esse mundi? Non ergo hæc, quæ vanè purantur,
mala abducant te à primo Bono. Nulla sunt bona,
si malus es, nulla mala si bonus. Quid refert patiaris
mala, quæ te bonum vel inveniunt, vel faciunt? Certè
non bene se habet, qui se malum habet. Itaque illa
crede mala, quæ habentes reddunt pejores, & in illis
mutant bonos mores. Qualia sunt quæ largitur Ve-
nus, Bacchus, Plutus; si Poëtæ est fides,

Bacchus, & argentum, mutant mores sapientum.

4. DIES MARTII.

Non qui parum habet, sed qui plus cu-
pit, pauper est. *Senec. epist. 10.*

Paupertas. I.
non est
mala.

AD illa quæ perversè credun-
tur mala, sigillatim dilabor;
& ab eo quod plerique, ut
malorum primum fugiunt, à
Pauper-

Paupertate inquam, exordior. Ut intelligas Paupertatem non debere censerī in classe malorum: quid sit esse pauperem, investigandum est. Hoc te docebit prælecta tessera. Cui accinit illud Epicteti, qui rogatus, quis esset Dives, respondit: (a) *Cui satis est quod habet.* Suffragatur huic Claudianus. (b) *Semper inops quionunque cupit, quia multa petentibus, multa desunt;* Illumque nemo nescit pauperiorem, cui plura desunt. Cui verò plura desunt, quam cui nunquam satis? Aliud est egenum esse, aliud pauperem. Avarus ut circumfluat divitiis, tamen egenus est; nihil habet, dum plus habet: perdit omnia, dum servat. Nihil interest inter divitias naufragas, & servatas: perditum est quod inutile. Pauper nemo est, qui cum paupertate benè convenit; & quia non cupit, non eget. Unde pauper, hoc sensu, Deo est simillimus. Hinc & beatissimus. Deus nullà re ad usum sui eget, cui simillimus erit, qui minimo indigeat.

II. Quapropter si cupis esse dives, quin & beatus? in promptu est modus, cupiditatem compesce, cupita contemne. Ut sis ditissimus, oportet vel habere omnia, vel contemnere omnia. Habere omnia, nulli est integrum, contemnere omnia, cuivis est arbitrariam. Itaque nihil concupiscere, omnia contemnere, norma est obtinendæ non tantum opulentia, sed beatitatis. Nec enim beatus dici potest, cui bonum aliquod deest. Deest illi sane, qui aliquid cupit. In te igitur istud evince, ut tuis contentus, nihil cupias, & cum Comico illo dicere possis. (c) *Omnia habeo, neque quidquam habeo: nil cum est, nihil desit tamen.* Convenit cum illo eujusdam Ascetæ

L 5

pro-

(a) 1. Ruff. (b) Horat. l. 3. Ode. 16. (c) Terent. Eun.

pronunciato. (a) *O quam multa habet qui nihil habet?* Dives ergò est, non qui multa habet; plura quippè sunt, quæ non habet, nec qui omnia habet, is enim nullus est, sed qui nihil cupit: is denique dives est, quia quod vult, id omne habet. Nam profectò, si pauper ille solus est, (b) *qui sibi videtur pauper*, quia nimirum sibi deesse quidpiam dolet: ille reverà dives, qui sibi videtur dives, cum deesse nihil puret, & suis contentus, nihil cupiat.

III. Illud igitur tibi sit persuasissimum, eum esse beatorem, non qui plura habet, sed qui minus cupit. Id in confesso est. Quid enim est Beatitudo? Summa inopia cupiditatum. Itaque ille ditissimus, & beatissimus est, qui desideret nihil; quem pauca satient. Cur sunt inventæ opes? non idè ut plura habeamus, sed ne quid deesset. Hoc si verum, & illud verissimum; mensura igitur opulentia est non plus habere, sed minus deesse. Quid porrò facit deesse, nisi cupiditas? Quid quod nemo pluribus eget, quàm qui plurima possidet? Magna domus eget magnâ familiâ, magna familia eget pluribus habitatoribus; hic pluribus utensilibus; illa pluribus custodibus: itaque cum plura dives habeat, non tantum plura cupit, sed pluribus eget. Quapropter quisquis auget cupiditatem, auget & necessitatem. Vide quàm sint divitiæ insufficientes, quibus nec communis necessitas sufficit. Si divites nihil egerent, votis & desideriis egebunt. Nihil sufficiet illi, qui superflua, facit necessaria; cui natura non sufficit, Cupiditatem sequitur semper, alia cupiditas; nunquam enim cupiendi est finis: cupiditates porrò se-

(a) Gerardus Benedictinus. (b) Senec. l. de mor.

quantur curæ, possessiones, discrimina; quo plura possidet, plus timet, quia plus periclitatur. Nec securus, nec tutus erit. Ubi rura sunt omnia, non erit tutus votis suis, nec securus curis. O invidendam avarorum beatitudinem! cessare, securos esse, cum incipiunt esse beati; perdere tranquillitatem, cum consequuntur felicitatem; licet totus in ejus domum Pactolus exundet, nunquam se putabit abundare. Hinc rem acu tetegit Poëta, dum ita cecinit:

Non est in mundo dives, qui dicit, abundo.

5. DIES MARTII.

Si ad naturam vivas, nunquam eris pauper, si ad opinionem, nunquam dives.

Senec. Epist. 16.

Natura I.
paucis est
contenta.

SI causam hujus tesseræ inquiris; apud illius auctorem reperies: quia *exiguum natura desiderat, opinio immensum*. Illud Naturæ lumine est propè omnibus notum. Naturam paucis esse contentam. Tergiverfari credere? Audi eundem Senecam. (a) *Panem & aquam natura desiderat: nemo ad hoc pauper est*. Naturæ miraris severitatem, & stomacharis? Accipe quæ sequuntur. (b) *Non enim horrenda res aqua, & polenta, aut frustû hordeacei panis; sed voluptas est, ex his capere voluptatem*. Natura in nos nec prodiga fait, nec avara, nulli invidet, quod necesse est, nulli quod non est necesse, erogat. Non dentes homini falcatos dedit, ut apris, non uncinos, ut leonibus, ungues, non solidos, & ineffiles, ut equis,

quibus

(a) *Epist. 25.* (b) *Idem ep. 18.*